

Inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Aningaasat innuttaasumut tunniunneqarsinnaasut imaluunniit aningaasat akileraarutinut akitsuutinullu akilernerqartussat amerlassusissaat pillugit maleruagassat inatsisini assigiinngitsuni aalajangersarneqarput. Tamakku ilaatigut tassaapput pilersuutit, meeqqanut tapiissutit, eqqusuinermi akitsuutit aamma umiarsualivimmiinnermut akileraarutit.

Maleruagassat kisitsisit tamakku aaqqiivigineqartarnissaannik qulakkeerisut inatsimmi aalajangersimasumi aalajangersarneqarsimannikkaangata, kisitsisit ingerlaavartumik aaqqinneqanngitsoortarput. Assersuutigineqarsinnaavoq eqquusuinermi akitsuutit ilarpassuisa angissusii ukiuni arlaqartuni allannguuteqarsimanninnerat. Taamatuttaaq soorlu meeqqamut ataatsimut pilersuutit angissusiat 2008-mili allannorsimannigilaq.

Kisitsisit angissusiisa iluarsivigineqarnissaat kissaatigineqaleraangat tamanna ataatsikkut anertungaatsiartumik qaffaanikkut pigajuppoq. Assersuutigalugu pilersuutit ukiup affaanut angissusiat 2007-imi 4.548 kr.-iniit 2008-mi 6000 kr.-inut allanngortinneqarpoq, tassa qaffariiat 24 pct.-iusoq. Taamatut qaffaarujussuarnernut tunngavilersuutaagajuttoq tassaavoq nioqutissat akiisa akissarsialluunniit piffissap ingerlanerani qaffarujussuarsimerat.

Pisortat ikiorsiissutaat eqqarsaatigigaanni imaappoq, tunniunneqartartut angissusiisa ingerlaavartumik aaqqinneqartanninnerat pissarsisartut ataasiakkaat aningaasarsiaasa nalingannik mangiaasartoq. Tassa imaappoq innuttaasut pisortat ikiorsiissutaannik isumalluuteqartut aningaasaqarniarnermikkut tatineqaraluttuinnartarput, tunniunneqartartut angissusiisa ukiut arlaqartut qaangiunneranni aaqqiivigineqarnissaasa tungaanut. Inuit ataasiakkaat taamatut tatineqarsimerat aaqqiiviginninnissap qaqugukkut pinissaata tungaanut alliartortarpoq.

Akileraarutit akitsuutillu eqqarsaatigigaanni imaappoq, ingerlaavartumik aaqqiisannginneq akileraarutitigut akitsuutitigulluunniit isertitat angissusiisa nalingannik mangiaasartoq, tassa akileraarutit akitsuutilluunniit aningaasannorlugit koruuninut ørinullu angissusilerneqarsimappata. Akileraarutip akitsuutilluunniit pineqartup angissusia procentinngorlugu angissusilerneqarsimappat, taassuma nalingata nioqutissat akiisa imaluunniit aningaasarsiat (akissarsiat) ineriartornerat ingerlaannartumik malittarpaa. Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat akileraarutitigut akitsuutitigullu isertitaasa ingerlaavartumik mangiarneqarnerat suliffeqarfiit inuillu akileraarutitigut akitsuutitigullu taamaaqataanik oqilisaaffigineqarnerannik illuatungi-

lerneqartarpoq. Oqilisaassinerit, pingaartumik aningaasaqarnikkut atugarissaarnerusut iluaqutigisagaat atoqqajaaneqarpallaartarput.

Taamaaqataaniq isumaginninnikkut tunniuttakkat annertussusaat arlallit, assersuutigalugu ilaqtariit paarsisartut paarsinerminnut aningaasarsiaat aammalu meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut kaasarfimmiussa atisarsiutissaallu sivisuumik iluarsiivigineqarsimangillat. Tamatuma kingunerisaaniq tunniuttakkat annertussusii ingerlaavartumik nalikilliar torsimapput, taamaalillunilu aningaasat ilaatigut meeqqanut tunngasunut immikkoortinneqartut nalingat aamma annikilliar torluni.

Kisitsisit ingerlaavartumik ukiumoortumik aaqiivigineqartarnissaat ikiorssiisutitigut isertitat, isumaginninnikkut tunniuttakkat annertussusiat eqqarsaatigalugit, aamma akileraarutit akitsuutillu assigiinngitsut eqqarsaatigalugit pitsaasuusinnaavoq. Akileraartarneq Atugarissaarnerlu pillugit Ataatsimiititaliarsuup siunnersuutigini kuuaa isumaginninnikkut ikiorssiisutigineqartartut tamarmik nioqqutissat akitsoriartornerat (kisitsit akinut iluarsii ssut) ilutigalugu ukiumoortumik aaqinneqartassasut, isumaginninnikkut ikiorssiisutit pisissutigineqarsinnaaner at tassuunakkut allanngutsaali orlugu. Taava ikiorssiisutit pisarsisartut akit qaffatsillugit inuuniarnerminni atugarisaat allanngortassangillat. Tamanna agguataarisarnerup allanngunnginnissaaniq ingerlaannartumik qulakkeerinaviangilaq, akissarsiammi nioqqutissat akiinut sanilliullutik qaffannerugajummata.

Ataatsimiititaliarsuup periarfissatut allatut tikkuarpaa ikiorssiisutitigut isertitat akissarsiat ineriartornerannut malinnaasinneqarnissaat. Taava inuussutissarsiorsinnaassuseqartut aamma ikiorssiisutit inisertitanik pisarsisartut aningaasarsiaasa agguataagaaner at piffissap ingerlanerani allannguuteqassanngikkaluarpoq.

Ataatsimiititaliarsuup periarfissatut allatut tikkuagaata inatsisissatut siunnersuummi malinni arneqarnera, tassa procentip aaqii ssutissap akissarsiat ineriartornerat ilutigalugu aaqinneqartarnissaa pissutsinik arlaqartunik tunngaveqarpoq, pingaartumik ikiorssiisutitigut isertitat inuiaqatigiinni allatigut inerikkiartornermut malinnaatinneqarnissaannik kissaateqartoqarluni.

Siullertut oqaatigineqarsinnaasorinarpoq ikiorssiisutitigut isertitat maanna appassisuusut. Taamaamat pissarsisartut atugarissaarnerup nalinginnaasumik qaffakkiartorneranut ingerlaavartumik akuutinneqarnissaat qulakkiissallugu pissutissaqarluarpoq. Tamatuma peqatigisaaniq ikiorssiisutitigut isertitat pisortani aningaasarsiaritit ineriartornerannut naapertuuttut ingerlaavartumik iluarsii vigineqartar pata suliffeqartut suliffeqarnerullu avataaniittut akornanni naligiinngittoqarnerata annertusiartornera annikillisinneqarsinnaavoq.

Aammattaaq isumaqarnarpoq akitsuutisianiq ingerlaannartumik iluarsii ssuteqartarnermik danskit misilittagaasa takutikkaat tunniunneqartartut angissusiisa kisitsit akinut iluarsii ssut tunngavigalugu aaqinneqartarnissaat mianersuuttariaqartoq. Pisortani namminersortunilu suliner mi akissarsianut akitsuutisianiq ingerlaannartumik iluarsii sarneq Danmarkimi 1919-imiit

nalinginnaasumik atugaalerpoq. Iluarsisarneq aammattaaq danskit ikiorsiissutitut isertitaasa ilaannut atuuppoq. Akitsuutisiat akit ineriartornerannut malinnaasinneqarput, kisitsillu danskit akinut iluarsisistaat tunngavigineqarluni. Akit pointinik pingasunik qaffanneri tamaasa akitsuusisitsisoqartarpoq. Aaqqissuussineq 1983-imi atorunnaarsinneqarpoq, 1987-imi akit qaffakkiartornerujussuisa akiorniarneqarnerannut atatillugu atorunnaarsivinneqarluni.

Danmarkimi ingerlaannartumik akitsuutisarneq kisitsimmik aaqqiissutaasartumik 1990-imi taarserneqarpoq, tassa ikiorsiissutitugut isertitat aammalu kisitsisit allat, soorlu akileraarutit akitsuutillu ilaat eqqarsaatigalugit . Kisitsit aaqqiissutaasartoq Danmarkimi sulinikkut ukiumut akissarsiat ineriartornerat tunngavigalugu maanna aalajangersarneqartarpoq.

Pisortani atorfillit ukiumoortumik aningaasarsiaasa allannguutaat kisimik aallaavigneqarnerannut pissutaavoq namminersorlutik suliffeqarfinni aningaasarsiat ineriartornerat pillugu kisitsisitugut paasissutissanik naammattunik peqannginnera. Pisortani namminersortunilu aningaasarsiat ineriartornerat ataatsimut isigalugu assigiissasoq naatsorsuutigineqarpoq, tassa pisortat namminersortullu sulisussat ataatsimut unammillissutigeqatigimmatigit. Namminersortuni pisortanilu aningaasarsiat annertuumik assigiinngissuseqassanngillat, taamaanngippammi tamatuma kingunerissammagu ingerlatsiviit aningaasarsiatigut annikinnerpaamik ineriartorfiusut sulisussanik piginnaaneqarluartunik kajumissaarinissamut ajornartorsiuteqassammata.

2. Siunnersuutip imarisai pingaernerit

Ikiorsissutitugut isertitat kiisalu akileraarutit akitsuutillu il.il. ukiumoortumik aaqqiivigneqartarnissaat qulakkeerniarlugu siunnersuutigineqarpoq procenti aaqqiissutissaq ukiut aningaasanut inatsiseqarfiusut tamaasa aalajangersarneqartassasoq.

Procenti aaqqiissutissaq pisortani atorfeqartut ukiumi, ukioq aningaasanut inatsiseqarfiusoq ukiunik marlunnik sioqqullugu ukiumut akissarsiaasa procentinngorlugu allannguutaattut angissusilerneqartassaaq. Namminersorlutik inuussutissarsiutinik ingerlataqartuni sulinermi akissarsiat ineriartornerat pillugu kisitsisitugut paasissutissanik naammattunik peqannginneq pisortani atorfeqartut ukiumut akissarsiaasa allannguutaasa kisimik tunngavigineqarnerannut pissutaavoq.

Ukiumut akissarsiat pisortani atorfeqartut ukiumut akissarsiaasa tamarmiusut, soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut il.il. akileeqataassutit sulisitsisunit isumagineqartut ilanngunnagit, ataatsimoortillugit sanilliunnerisigut naatsorsorneqartassapput.

Naatsorsueriaasissaq naatsorsuinermilu tunngavissat erseqqinnerusut nalunaarutikkut aalajangersarneqassapput.

Procenti aaqqiissutissaq Namminersorlutik Oqartussat internetikkut nittartagaatigut ukiut ta-
maasa aggustip qaammataani nalunaarutigineqartassaaq.

Taakku saniatigut ”maannakkorpiaq aningaasarsiat”-nik oqarnermi suut pineqarnissaat siun-
nersuutigineqarpoq. Taaguutip ”maannakkorpiaq aningaasarsiat” qanoq paasineqarnissaata
inatsisini assigiinngitsuni assigiimmik atugaanissaa aalajangersakkakut anguniarneqarpoq.

Inatsisit ilaanni soorlu tapiissutissat immaqaluunniit akiliutissat annertussusissaat innuttaasup
pineqartullu aapparisaata imaluunniit inooqatigisaata aningaasarsiaannit akileraaruteqaataa-
sussanit aalajangerneqartarpoq. Aningaasarsiat akileraaruteqaataasussat pillugit paasissutissat
ukiut marluk tikillugit nutaangissuseqarsinnaasarput, taamaammallu innuttaasup maannak-
korpiaq aningaasarsiaa-
nik takussutissiisutut isigineqarsinnaajunnaarsimasarlutik.

Taamaattumik inatsisit ilaanni atorneqaleriartorpoq innuttaasup, aappaasup inooqataasullu
maannakkorpiaq aningaasarsiaasa aalajangiinissani tungavigineqartarnerat. Paasinarsisima-
vorli taaguutip taassuma qanorpiaq paasisariaqarnerata ”qitiusumiit” aalajangersarneqarnissaa
pitsaanerpaajussasoq, taamaaliornikkut taaguutip qanoq paasineqarnissaa pillugu aalajanger-
sakkamut tassunga inatsisini allani innersuussisoqarsinnaaqqullugu. Taamaaliornikkuttaaq
taaguutip taassuma annerusumik minnerusumilluunniit siunertarineqanngitsumik assigiinngit-
sunik nassuiarneqartarnissaa pinngitsoortinneqassaaq.

Nuuttut, ilinniarnermik naammassinerata kingorna atorfinittut assigisaallu ilaatigut
eqqumaffiginarlugit maanna isertitat pinnagit isertitassatut naatsorsuutigineqartut
aallaavigalugit tunniuttakkat il.il. qaqugukkut naatsorsorneqartarnissaannut malittarisassanik
siunnersuut maanna imaqarpoq.

3. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu pisortanut sunniutissat

Procenti aaqqiissutissaq ilaatigut akinik ullumikkut akinik naleqqersuut naapertorlugu
iluarsiissutigineqartartunut makkununga atorneqartassaaq: Siusinaartumik pensionisiat
pillugit Inatsisartut inatsisaat aammalu utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut
inatsisaat naapertorlugu tunniuttakkat. Tamatumani pineqarput 2015-imi 613,5 mio. kr.-it
Naatsorsueqqissaartarfik malillugu akinik nalimmassaanermut naleqqersuut pinnagu procenti
aaqqiissutissaq naapertorlugu siunissami iluarsiivigineqartarsinnaasut.

Tamatuma saniatigut procenti aaqqiissutissat suliassaqarfinni arlalinni
atorneqarsinnaasussatut aamma naatsorsuutigineqarpoq.

Tamatumani ilaatigut pineqarput erninermi ullormusiat aammalu annertuumik innarluutilinnik
paarsinermut tunniuttakkat, ullumikkut SIK malillugu aningaasarsiat annikinnerpaaffissaasa
ineriartornerat malillugu tamarmik iluarsiivigineqartartut. SIK malillugu aningaasarsiat
annikinnerpaaffissaata aammalu pisortat aningaasarsiarititaasa ineriartornerata akornanni
aaqqissuussaasumik assigiinngissuseqartoqarnissaa naatsorsuutigineqanngimmat procentimut

aaqqiissutissamut nuuttoqaralarpat tamanna pisortat aningaasartuutaannut sunniuteqassanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq.

Aammattaq sulisunut sammisassaqtitsinermut aningaasarsiaritineqartut ullumikkut iluarsiivigineqarneq ajortut pineqarput. Taakku kommunini naatsorsuutit malillugit 2015-imi 3,2 mio. kr.-iupput. Sulisunut sammisassaqtitsinermut aningaasarsiaritineqartunut aningaasartuutit kommuninut ataatsimoortumik tapiissutinut akinut aningaasarsianullu nalimmassaatit malillugit iluarsiivigineqartartunut ilaatinneqarmata aningaasartuutaanerusut procentip aaqqiissutissap akinut aningaasarsianullu iluarsiiissutip aammalu procentip aaqqiissutissap akornanni assigiinngissutsimut atorneqarnissaannut naapertuupput.

Tamatuma saniatigut aningaasanut inatsimmi, nalunaarutini kaajallaasitaniluunniit annertussutsit arlallit aalajangersarneqarput. Tamatumani makku pineqarput: Meeqqanut akilersuutit, meeqqanut tapiissutit, inuit annertuumik innarluutillit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni, tapiissutisisinnaanermut killissarititat, nammineq akiliutissat kiisalu ineqarnermut tapiissutit minnerpaaffissaat annerpaaffissaallu pillugit nalunaarut naapertorlugu tapiissutinut killiliussat, utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni meeqqanut tapiissutit, siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni aammalu ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni, Namminersorlutik Oqartussat ilinniartunut ineqarfiutaanni ineqartut aningaasartuutaannut (isertitaasut), illersuisut aningaasarsiaannut, inuttut siunnersortit aningaasarsiaannut, paaqqutarinninnermut aningaasarsiat nalinginnaasut, meeqqanik tassanngaannartumik inissiinermut, angajoqqaat akiliutissaannut (isertitaasut), utoqqaat angerlarsimaffianni ulloq unnuarlu inissinneqarnermut, kaasarfimmiussanut atisassarsiutissaanullu aammalu napparsimmavimmi uninngasut kaasarfimmiussaannut atisassarsiutissaanullu qaqugukku ikorfartuisinnaanerup killilerneqarneratigut. Annertussutsit taakku ullumikkut ingerlaavartumik iluarsiivigineqarneq ajorput. Procenti aaqqiissutissaq annertussutsinut taakkununga aamma atorneqartussat aalajangiunneqarpat tamanna aningaasartuuteqarnerunermik nassataqassaaq.

Ilinniagaqarnersiutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni meeqqanut akilersuutit, meeqqanut tapiissutit, Namminersorlutik Oqartussat ilinniartunut ineqarfiutaanni ineqartut ineqarnermut aningaasartuutaat, ilinniagaqartunut ilinniarnermut tapiissutit meeqqanullu tapiissutit eqqaassanngikkaanni annertussutsit taakku tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit aqutigalugit aningaasalersorneqarput. Tunniuttakkanut taakkununga procentip aaqqiissutip atorneqarnerani aningaasartuutaanerusut taamaalillutik akinut aningaasarsianullu iluarsiiissutip aammalu procentip aaqqiissutip akornanni assigiinngissutsimut naapertuutissapput. Ilinniagaqartunut tapiissutinut annertussutsit aningaasanut inatsimmi akinut aningaasarsianullu iluarsiiissutit naapertorlugit ingerlaavartumik iluarsiivigineqartarput.

Kommunini naatsorsuutit Nunattalu Karsiata naatsorsuutai malillugit tamatumani pineqarput 2015-imi 162,7 mio. kr.-it, taamaattoqassagualuarpat taakku akinut aningaasarsianullu iluarsiiisutit aamma procentip aaqqiissutissap akornanni assigiinngissut malillugu aningaasalersorneqassapput.

Taamaalilluni meeqqanut akiliutit, ilinnigaqarnersiutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni meeqqanut tapinut, Namminersorlutik Oqartussat ilinniagaqartunut ineqarfiutaanni ineqartut ineqarnermut aningaasartuutaannut atatillugu procenti aaqqiissutissaq tamakkiisumik taamaallaat sunniuteqassaaq. Naatsorsueqqissaartarfik aammalu Nunatta Karsiata naatsorsuutai malillugit 2015-imi aningaasartuutit tamarmiusut 78,5 mio. kr.-iupput procenti aaqqiissutissat tamakkiisumik allanngortinneqarpat aningaasalersorneqalertussat.

Siunissaq ungasinnerusoq isigalugu aningaasaqarnikkut periusissiami ”atasinnaassutsimut missingersuummi” tunisassiat ukiumoortumik ataatsimut nalingat 1,25 %-iussangatinneqarpoq ukiumullu aningaasat nalingat 1,75 %-imik annertusissangatinneqarluni pisortani sulisut ukiumoortumik aningaasarsiaasa 3 %-imik allannguuteqarnissaannik naatsorsuutiginniffiusoq. Akinut aningaasarsianullu iluarsiiisut aningaasanut inatsimmi atorneqartoq 2,375 %-iuvoq.

Inatsisissatut siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassaasa naatsorsorneranni ”atasinnaassutsimut missingersuut ” naapertorlugu ukiuni 2021 aamma 2022-mi kisitsisit siumut naatsorsorneqarput, periusissiaq siunissami aningaasarsiat akillu ineriartornissaannik takutitsisutut naatsorsuutigineqarmat.

Ukiunut 2019 aamma 2020-mut atatillugu kisitsisit siumut naatsorsorneqarput 2015, 2016 aamma 2017-imi aningaasanut inatsisini akinut aningaasarsianullu iluarsiiisutitut annertussuseq malillugu akip aningaasarsiallu akornanni akiusup agguaqatigiissillugit siumut takussutissiarineqarneratigut, tamanna siunissami qaninnerusumi akinut aningaasarsianullu pitsanngoriaatissanut nassuiaatigissallugu pitsaanerummat. Tamanna malillugu tunisassiat ukiumoortumik ataatsimut nalingat 2019-imi 2020-milu 0,43 %-iussaaq aammalu ukiumoortumik aningaasat nalingisa ineriartornerat 1,03 %-iussalluni, taakkulu tamarmik pisortani sulisut ukiumoortumik aningaasarsiaasa 1,46 %-imik allanngoriaateqarnissaannik kinguneqassangatinneqarput. Akinut aningaasarsianullu iluarsiiisut taamaalilluni 1,25 %-iussaaq.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut pisortanut 2019-imi 4,1 mio. kr.-inik, 2020-mi 4,2 mio. kr.-inik, 2021-mi 10,9 mio. kr.-inik 2022-milu 11,1 mio. kr.-inik aningaasartuutaanerusinnaasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Procenti aaqqiissutaasoq akileraartarnermut akitsuuteqartitsinermullu tunngasuni akinut ullumikkut nalimmassarneqarnej ajortuni aamma atorneqarsinnaassaaq. Tamatumani

isertitaasinnaasut 2015-imi 583,7 mio. kr.-inik annertussuseqartut missaanni annertussuseqartut missingiunneqarput.

Tamanna aamma tunngavigalugu annertussutsinik naleqqussaaneq pisortanut 2019-imi 8,5 mio. kr.-it, 2020-imi 8,7 mio. kr.-it, 2021-imi 18,0 mio. kr.-it 2022-milu 18,6 mio. kr.-it missaannik isertitaqarnerussutaasinnaassaaq.

Taamaalillunilu nunatta karsia 2019-imi 4,4 mio. kr.-inik, 2020-mi 4,5 mio. kr.-inik 2021-mi 7,1 mio. kr.-inik 2022-milu 7,5 mio. kr.-inik isertitaqarnerunermik nassataqassaaq.

Pisortat annertunerusumik isertitaqalernissaannik siunnersuut siunertaqanngilaq, taamaallaalli annertussutsit ingerlaavartumik assigiissaartumillu iluarsiivigineqartarnissaat qulakkeerniarneqarluni. Taamaattumillu siunnersuutip matuma kingunerisaanik procentimit aaqqiissutaasumit isertitaqarnerusinnaasut akileraartarnermut, isumaginninnermut ineqarnermullu tunngasut akornanni pitsaanagerusumik ataqatigiittoqarnissaanut aningaasalersuutaasussatut. Aammalu taamaalilluni annikinnerpaamik aningaasarsiallit atugaasa pitsanngoriaateqarnissaanut isertitaqarnerussutit immikkoortinneqarnissaat eqqarsaatigineqarpoq. Tamatuma peqatigisaanik siunnersuut pisortat aningaasaataanut siunissaq ungasinnerusoq isigalugu pitsanngoriaataassanngilaq.

Siunnersuut Naatsorsueqqissaartarfiup ukiuni 2018-imi 225.000 kr.-it aamma 2019-imi kingornalu 175.000 kr.-it missinginik aningaasartuuteqarnerulernissaanik kinguneqassanganerpoq.

4. Inuussutissarsiutinik ingerlataqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu sunniutissai

Akileraarusiissutit akitsuusiissutillu arlallit procentimik aaqqiissutaasumik nalimmassarneqartarnissaat aalajangerneqassappat, siunnersuut namminersorlutik inuussutissarsiortunut killilimmik sunniuteqassasoq nalilerneqarpoq. Taamattaarlu akitsuutit amerlanersaat atuisartunut akilersinneqassasut aamma naliliutaavoq, taamaalillunilu siunnersuutip namminersorlutik inuussutissarsiortunut sunniutaa annikitsuussaaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusiannut sunniutissai

Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasulluunniit peqqissusaannut sunniuteqassanngilaq.

6. Innuttaasunut sunniutissai

Procenti aaqqiissutaasoq naapertorlugu nalimmassaanermut ikaarsaarneq siusinaartumik pensionisiallit utoqqalinermilu pensionisiallit maanna aaqqissuussinermut sanilliullugu pitsaanagerusumik atugaqalernerannik nassataqassaaq, tassa taakkununga tunniuttakkat pisortat aningaasarsiatigut ineriartortitsinerat ilutigalugu iluarsiivigineqartassammata.

Isumaginninnermi tunniuttakkat allat il.il. procentimut aaqqiissutissamut ilanngunneqartillugit pissarsiaqartartut ullumikkut pissarsiamik assinginik pineqassapput pisunilu amerlasuuni ullumikkornit pitsaannerusumik pineqassallutik. Taamaalilluni pissarsiarisartakkat annertussusaannik naleqqussaavigineqartunik pissarsisartut aammalu sulisartut akornanni annertuumik assigiinngitsoqarnera siunnersuutikkut iluarsiivigineqassaaq. Taamaalillunilu assigiinngitsoqarnera annertusiartortoq akiorneqassalluni.

Akileraarutitigut akitsuutitigullu annertussutsit arlallit ingerlaavartumik iluarsiivigineqartakussappata atuisartut annikinnerusumik eqqorneqassapput. Akitsuutit nalinginnaasumik atuisartut ikittuinnaat atuinerannut sunniuteqarnissaat pissutigalugu atuisartunut ataasiakkaanut annikitsuinnarmik sunniuteqassasoq nalilerneqarpoq.

7. Sunniutissai pingaarutillit allat

Inatsisissatut siunnersuut allanik sunniuteqassangatinneqanngilaq.

8. Oqartussaasunik kattuffinnillu il.il. tusarniaaneq

Inatsisissatut siunnersuut 2017-imi piffissami 13. januaarimit 15. februaarimut Namminer-sorlutik Oqartussani naalackersuisoqarfinnut tamanut, Sulisitsisunut (GE), SIK-mut aamma NUSUKA-mut kiisalu KANUKOKA-mut tusarniaassutigineqarpoq, akissuteqarnissamut piffissalerlugit 15. februar 2017-ip tungaanut.

Inatsisissatut siunnersuut piffissami 17. januaarimit 15. februar 2017-imut www.naalackersuisut.gl-imi tamanut tusarniaassutaavoq.

Inatsisartut Inatsisileriffiannit inassuteqarneq naapertorlugu inatsisissatut siunnersuummi tusarniaassutigineqartumi §§ 5 aamma 6 peerneqarput. Kingusinnerusukkut siunissami procentimik aaqqiissutaasumik aalajangersimasumik annertussusilimmik aaqqiissutissamik imaqartumik inatsisissatut siunnersuumik saqqummiussisoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussap qaangiunnerani akissutisiffigineqarput KANUKOKA, Sulisitsisut (GE), SIK, Aatsitassanut Naalackersuisoqarfik, Namminiilivinnermut, Pinngortitamut, Avatangiisinut Nunalerinermullu Naalackersuisoq, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfik aammalu Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Naalackersuisoqarfik.

Oqaaseqaatit tiguneqartut ataani nalinginnaasumik allanneqarput, Naalackersuisut akissutaat *uingasumik* allanneqartut.

KANUKOKA-mit oqaatigineqarpoq procenti iluarsiiissut pillugu danskit inatsisaannik oqaasertat annertuumik assilineqartut.

Danskit procenti aaqqiissutissaq pillugu inatsisaat inatsisissatut siunnersuummi matumani arlalippassuartigut allaanerussuteqarpoq. Assersuutigalugu danskit inatsisaanni Danmarkimi sulisartut atorfillillu ukiumut ilanngaasiinani aningaasarsiaat aallaavigineqarput, soorluttaaq annertussutsit iluarsivigineqarnissaannut immikkoortitanik taaneqartunik inatsit imaqartoq. Inatsisissatut siunnersuummi matumani Kalaallit Nunaanni pisortani sulisut ukiumoortumik aningaasarsiaasa allanngortinneqarnissaat siunniunneqarpoq aammalu annertussutsinik iluarsiinissamut immikkoortitanut tunngassutilinnik ilaqarani. Aammattaaq danskit inatsisaanni naatsorsueriaatsit il.il. inatsisissatut siunnersuummut matumunnga sanilliullugit pisariunerupput.

KANUKOKA isumaqarpoq tunngavissat Danmarkimi atuuttut assingi malillugit annertussutsinik iluarsisoqarniarpat danskit inatsisitigut periusiata malinneqarnerunissaa isumaliutigineqartariaqartoq.

Danskit periusiat malillugu annertussutsinik naleqqussaanissaq inatsisissatut siunnersuummi matumani siunertarineqanngilaq.

KANUKOKA isumaqarpoq aningaasat annertussutsillu sorliit periuseq nutaaq malillugu iluarsivigineqarnissaasa ataatsimut isummerfigineqarnissaat siunertaralugu inatsisit atuuttut sukumiisumik misissorneqartariaqartut, tamatumalu kingorna taakku inatsisini attuumassuteqartuni allannguinnikkut imaluunniit inatsisinik atuuttunik ataatsimut naleqqussaanikkut inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqartariaqartut.

Immikkoortup matuma aallaqqaataani oqaatigineqareersutut siunnersuummi tusarniaassutigineqartumi §§ 5 aamma 6 inatsisissatut siunnersuummit peerneqarput.

KANUKOKA isumaqarpoq ikiorsiissutitigut isertitanut pissakinnerusunullu atatillugu atugassarititaasut pitsanngorsarniarlugit aaqqiissutissat iluarsiissutissaannut immikkoortitanik pilersitsisoqarsinnaaneranut tunngavissaqarnerisooq isumaliutigineqartariaqartoq.

Immikkoortitat taama amerlassusillit annikitsuinnaasinnaapput (akitsuutinit isertitat 10 pct.-ii 900.000 kr.-init amerlanerunnigillat). Aamma oqaatigineqassaaq Danmarkimi annertussutsit iluarsivigineqarnissaannut immikkoortitat isumaginninnikkut pisartagaqartunit aningaasalersorneqarmata.

Kommuninut aningaasaqarnikkut kingunerisassat naammaginangitsumik nassuiaatigineqarput.

Nassuiaat annertusarniarneqarpoq, takuuk siuliani imm. 3-p ataani allassimasut.

Nunami sisamaannarnik kommuneqartumi kommuninut ataasiakkaanut aningaasaqarnikkut kingunerisassatut naatsorsuutigineqartut tagginneqarsinnaasariaqarput.

Akitsuutinit iluanaarutit qaffaassutaat kommunikkaartumik naatsorsornissaat piuminaappoq. Kommuninut ataasiakkaanut atatillugu inatsisissatut siunnersuut aningaasartuutaassanngitsutut annikitsuinnarmilluunniit aningaasartuutaasussatut naatsorsuutigineqarpoq, tassa kommunit Namminersorlutik Oqartussanit taarsiivigineqartarmata imaluunniit aningaasarsiassat ataatsimoortumik tapiissutinit siumoortumik tunniunneqartarmata. Taamaattumillu kommuninut aningaasaqarnikkut kingunerisassat tamaasa immikkut nalunaarsorneqarnissaat pissarsiviunavianngitsoq isumaqartoqarpoq.

Naleqqussaanissami minnerpaaffissamut killissaliinissaq isumaliutigineqartariaqarpoq.

Naleqqussaanissat aallaaviatigut qarasaasiaq atorlugu ingerlanneqartussatut naatsorsuutigineqarput, taamaattumillu naleqqussaanerit ingerlanneqarnissaanni aningaasanik sulisunillu killilimmik atuisoqassalluni.

Kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit suliassa qarfinnut ataatsimoortumik tapiissutinit matussuserneqartartunut annertussusissaannillu naleqqussarneqartunut naapertuuttumik kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit ingerlaannartumik iluarsineqartarnissaannik qulakkeerisumik inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkamik ilanngussisoqartariaqartoq KANUKOKA-mit kaammattuutigineqarpoq.

Oqaatigineqareersutut akinut aningaasarsianullu siumut naatsorsukkat malillugit kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit siumut naatsorsorneqareertarput. Taama siumut naatsorsuisarneq suliassa qarfinni annertussutsinik naleqqussaanerit siumut naatsorsorneqarnerannik taarserneqassanersoq inatsisissatut siunnersuummi isummerfigineqanngilaq. Ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatigiinniarnissanut atatillugu apeqqu tamanna illuatungeriinnit oqaloqatigiissutigineqassasoq tullu arnerpaasorineqarpoq.

Inatsisip qulequtaa allanngortinneqassasoq KANUKOKA-mit siunnersuutigineqarpoq.

Siunnersuut ilanngunneqanngilaq.

Iluarsiineq qanoq ingerlanneqassanersoq inatsisini ataasiakkaani isummerfigineqassasoq KANUKOKA-mit siunnersuutigineqarpoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

KANUKOKA isumaqarpoq iluarseeriaaseq nunatsinnut atatillugu nalorninarqartoq. ”Pisortani atorfeqartut” kikkunersut erseqqinnerusumik nassuiaatigineqartariaqarpoq. Kisitsisitigut paasissutissanik naatsorsuineri tunngavissanik suliaqartoqartariaqartoq

taakkulu inatsisissatut siunnersuutip suliarineqannginnerani Inatsisartunut saqqummiunneqartariaqartut KANUKOKA-mit kaammattuutigineqarpoq.

§ 2-mut nassuiaatini oqaatigineqarpoq kisitsisitigut paasissutissanut ilaatinneqassasut Namminersorlutik Oqartussani kommunini sulisut. Namminersorlutik Oqartussat eqqaaneqaraangata suliffeqarfiit namminersortitat aamma ilanngullugit eqqarsaatigineqartarput ingerlatseqatigiiffiillu Namminersorlutik Oqartussat ataanniinnatik. Inatsisissatut siunnersuummi § 4 naapertorlugu naatsorsuineri tunngavissat pillugit malittarisassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Aalajangersagaq pisortani sulisut kikkorpiaat isiginiarneqarnissaannut aningaasarsiaasalu erseqqinnerusumik naatsorsornissaannut malittarisassanik aalajangersaanissamut periarfissiissaaq. Paasissutissat sorphaat maanna pigineqarnersut paasissutissallu sorliit naatsorsuineri ilaatinneqassanersut paasiniassallugu sulissutigisassaq maanna amigaataavoq. Pissutsit taakku nalunaarummi erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq Naalakkersuisut piginnaatinneqarput Naalakkersuisut piginnaatinneqarput Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Taamaalilluni naatsorsuinissamut tunngavissanik erseqqinnerusunik suli suliaqartoqarmat tamatumunnga tunngasut inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarnissaa sioqqullugu Inatsisartunut saqqummiunneqarsinnaanngillat.

KANUKOKA isumaqarpoq annertussutsinik naleqqussaaneq nalunaarummi aalajangersarneqartariaqartoq. Taamaaliornikkut procentit ineriartornerat aammalu inatsisitigut sunniutissat kingunerisaannik ajornartorsiutaasinnaasut allassimasunik tunngavissaqaqqullugit.

Inatsisit malillugit periuseq pilersaarutigineqartoq oqimaassangatinneqarpoq. Pisut oqaluttuarinissaannut uppersaateqarsinnaanermik pisariaqartitsineq allatut iliuuseqarnikkut iliuuseqarfigineqarsinnaassaaq, assersuutigalugu ukiuni aggersuni naleqqussaaneermut procentissanut atatillugu annertussutsinut naleqqussaaneerit procentiisa ukiunit siuliineersut takutinnerisigut. Annertussutsinik naleqqussaaneermut procentip matuma inatsisitigut kingunerisassai inatsisissatut siunnersuummut matumunnga, nalunaarummut atuutsinneqalersumut imaluunniit aalajangersakkanut aningaasanut annertussusissanullu atuuttumik malittarisassani ilanngunneqarsinnaasunut attuumassuteqartinneqassapput. Taamaalillunilu annertussusissat naleqqussarneqarnissaannut ukiumoortumik procentiusup nalunaarummi aalajangersarneqarnissaanut inatsisitigut immikkut mianerisassanik attuumassuteqarsorinanngilaq.

Assersuutigalugu sulinngiffeqarneq pillugu inatsimmi erninermullu atatillugu sulinngiffeqarneq pillugu inatsimmi kisitsisitigut paasissutissanut tunngaviusunik allannguutaasinnaasunik allannguuteqartoq KANUKOKA-mit ilimagineqarpoq.

Aap. Assersuutissaq alla tassaasinnaavoq piffissap suliffiusup allanngortinneqarnera.

§ 5-imut atatillugu isertitanit akileraarutit pillugit inatsimmi § 11, imm. 2, § 22, imm. 2, nr. 4 aammalu § 81, imm. 4-mi aningaasat/annertussutsit sooq naleqqussarneqassanersut ersarinnngitsoq KANUKOKA isumaqarpoq.

§ 5 kingorna inatsisissatut siunnersuummit peerneqarpoq.

Aammattaaq isertitanit akileraarutit pillugit inatsimmi § 72, imm. 4-mut innersuussisoqarnani imm. 5-imut innersuussisoqartariaqartoq KANUKOKA-mit ilimagineqarpoq.

§ 5 kingorna inatsisissatut siunnersuummit peerneqarpoq.

§ 5, imm. 5 innersuussutigineqartoq inatsimmut sorlermut attuumassuteqarnersoq KANUKOKA-mit paatsuungassutigineqarpoq.

§ 5 kingorna inatsisissatut siunnersuummit peerneqarpoq.

§ 5, imm. 6-imut atatillugu KANUKOKA-mit oqaatigineqarpoq § 1, imm. 1, nr. 1-imit 17-imut innersuussineq naammakkunaraluartoq, tassami nr. 9-mi taamaallaat litra a aamma b kisimik ilaammata.

§ 5 kingorna inatsisissatut siunnersuummit peerneqarpoq.

Qamutininut motorilinnut akitsuutit annertussutsinik naleqqussaanermut sooq ilaatinneqannginnersut KANUKOKA-mit paasiuminaatsinneqarpoq.

§ 5 kingorna inatsisissatut siunnersuummit peerneqarpoq.

§ 5, imm. 7-imut atatillugu KANUKOKA-mit oqaatigineqarpoq inatsisip allanngortinniarneqartup qulequtaata eqqortup allassimanissaa pingaaruteqartoq.

§ 5 kingorna inatsisissatut siunnersuummit peerneqarpoq.

KANUKOKA-mit maluginiarneqarpoq qamutit motorillit akileraarutaat pillugit Inatsisartut inatsisaani § 2, imm. 3-mi akitsuummumut ilassut annertussutsinik naleqqussaanermi ilaatinneqanngitsoq.

§ 5 kingorna inatsisissatut siunnersuummit peerneqarpoq.

Annertussutsinik iluarsiiinissap tamanut saqqummiunneqarnissaanut piffissaliussap siunnersuummi § 3-mi taaneqartup assersuutigalugu 1. juunimut siuartinneqassasoq KANUKOKA-mit kaammattuutigineqarpoq.

Procentimut aaqqiissutissap sapinngisamik siusissukkut kissaatiginartumillu 1. Juunip missaani tamanut nalunaarutigineqarnissaa Naalakkersuisut sulissutiginiarpaat. Taamaattorli paasisutissat naatsorsuinermi atorineqartussat piareersimanissaat naatsorsuutigineqarpoq, taamaattumillu ilaatigut tunngavissaatinneqarpoq kommunit aammalu Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaasa, tassungalu ilanngullugu aningaasarsianik naatsorsuutaasa naammassineqarsimanissaat. Naatsorsuutit naammassiniarneqartarnerat sivitsorsinnaasarpog, taamaattumillu procentip aaqqiissutissap tamanut saqqummiunneqarnissaa kingusinnerpaamik aggustimi pisussatut naapertuunnerpaatut isigineqarluni.

Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmi § 15, imm. 3 aamma 4-mi annertussutsinik naatsorsukkat soq annertussutsinut naleqqussarneqassannginersut KANUKOKA-mit paaserusunneqarpoq.

§ 6 kingorna inatsisissatut siunnersuummit peerneqarpoq.

Siusinaartumik pensionisiat pillugit nalunaarummi nr. 15, 30. juni 2016-imeersumi § 17, imm. 1-imi annertussutsinik naatsorsukkat soq annertussutsinut naleqqussarneqannginersut KANUKOKA-mit paaserusunneqarpoq.

§ 6 kingorna inatsisissatut siunnersuummit peerneqarpoq.

Siunnersuummi § 7-ip (inatsisissatut siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 5) atuuffissaa paasineqarsinnaanngitsoq KANUKOKA isumaqarpoq. Maanna oqaasertalerneqarnermigut § 7 isertitanik naatsorsueriaatsimik allannguinnissamut immiini tunngavissiiingilaq. Tamatuma peqatigisaanik isertitanik naatsorsueriaatsip allanngorneqarnera allaffissornikkut qanoq ingerlanneqassanersoq nassuiaatigineqartariaqarpoq.

Aalajangersagaq tusarniaassutigineqaramili arlalinnik allannguuteqartinneqarpoq. Inuup maannakkut isertitaasa qanoq naatsorsorneqarnissaannut tunngavissat aalajangersarneqarnissaannut aalajangersagaq taamaallaat siunertaqarpoq. Pisortanit ikiorsiissutinik tunineqarnissamut maannakkut isertitat imaluunniit akileraarutaasussaasunik isertitat tunngavigineqassaneranni apeqqutaassapput malittarisassat inatsisini attuumassutilinni aalajangersarneqartut. Taamaalilluni akileraarutaasussaataasunik isertitaqarnermit maannakkut isertitanut allanngortoqarnerani allaffissornikkut kingunerisassat inatsisini attuumassuteqartuni nassuiaatigineqarpata eqqornerpaassaaq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 8, imm. 2-mi (inatsisissatut siunnersuummi saqqummiunneqartumi § 6, imm. 2) kukkuneqarunartoq KANUKOKA-mit oqaatigineqarpoq.

Siunnersuut ilanngunneqarpoq.

Pisortanit tunniuttakkat ilaasa annertussusaannik pisortanilu aningaasarsiatigut ajungitsorsiasat akilerausersorneqarnerannik annertussutsit ilaannik naleqqussaanissaq GE-mit paasilluarneqarsinnaavoq. Taamaattorli qaleralinnut akitsuutit aammalu pisortani aningaasarsiat qaffaatissaasa akornanni ataqatigiittoqanngitsoq GE isumaqarpoq. Qaleralinnut akitsuutit nunarsuarmi niuerfinni akiusut malillugit nalilerneqartariaqarput.

Avaleraasartuunut, ammassannut, ammassassuarnut, saarullinnut, saarulliusaanut suluppaakkanullu akitsuutit annertussusiata naleqqussarneqarnissaat inatsisissatut siunnersuummi ilaatinneqanngilaq. Qaleralinnut akitsuutip iluarsineqarnissaa siunnersuummi ilaatinneqanngilaq, tassami qalerallit pillugit inatsimmi iluarsiinissaq ilanngunneqareermat.

Imigassat Kalaallit Nunaanni tunisassiarineqartut ilaasa procentimut aaqqiissutissamut atatillugu iluarsiivigineqannginnerat GE-mit isumaqatigineqanngilaq. Qaffariaat nammineq tunisassiat annikereersut ineriartornerannut kigaallassaataassaaq.

Maleruagassat siunnersuummit peerneqarput.

Utoqqalinermi pensionisiat siusinaartumillu pensionisiat ingerlaavartumik iluarsiivigineqartarnissaat GE-mit isumaqatigineqarpoq. Procenti aaqqiissutissaq aningaasat nalingisa ineriartornerannut annertusaassasoq GE-mit oqaatigineqarpoq.

Maleruagassat siunnersuummit peerneqarput.

Procentinut iluarsiiisutit aningaasarsiat ineriartornerannut ukiumoortumik iluarsiiisutaasarnissaa SIK-mit isumaqatigineqarsinnaavoq. Tamanna ikiorsiiisutitigut isertitat inuiaqatigiinni atugarissaarnerup ineriartornermut nalinginnaasumut ilutigittillugu iluarsiivigineqartarneratigut ilaatigut aaqqiivigineqarsinnaavoq. Aammalu akileraarutit akitsuutillu eqqarsaatigalugit ukiumoortumik iluarsiiisarneq iluarsiiisarnermi annertuumik nikingassuteqartoqannginneranik qulakkeerissaaq, iluarsiiisarneq ukiut allortarlugit pingippat.

Inatsisinut tunngatillugu suliassaqarfinni assigiinngitsuni aningaasat, tunniuttakkat il.il. qanoq iluarsiivigineqartarnerannut periutsip annertuumik assigiinngissuteqarnera Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmi allaaviatigut isumaqartoqarpoq. Aammattaaq isumaginninnermut tunngasut eqqarsaatigalugit isumaginninnermi tunniuttakkat, tassungalu ilanngullugit tapiissutit iluarsiivigineqartarneranni periutsit assigiinngitsuupput. Siusinaartumik utoqqalinermilu pensionisiat procentimut aaqqiissutissamut inatsisissatut siunnersuummi siunertarinqartumut ilanngunneqarnissaat Naalakkersuisoqarfimmit isumaqatigineqarsinnaavoq. Isumaginninnikkut tunniuttakkat, tassungalu ilanngullugit meeqqanut tapiissutit,

ineqarnermut tapiissutit, meeqqanut akiliutit akiliutissallu allat, tapit allallu isumaginninneq pillugu inatsimmi procentimut aaqqiissutissamit iluarsiivigineqarsinnaasut allat Naalackersuisoqarfimmit maannangaaq isummerfigineqarsinnaanngillat. Isumaginninnikkut sullississutit arlallit akornanni ataqatigiittoqarnera qulaajarlugu maanna ingerlanneqarpoq. Isumaginninnikkut sullississutit, akileraartarneq il.il. pissutigalugit inuttaasut ilaat pisortanit pilersorneqarnermit sulinermit aningaasaqarnikkut pissarsiaqarsinnaanerit killeqartoq naatsorsuinerit takutippaat. Sullississutit arlallit, ilaatigullu sullississutit iluarsiivigineqarnissaat eqqarsaatigalugu iluarsiiisuteqartoqassappat ataqatigiittoqarnerata paasiniarnissaa tunngavigineqarsinnaavoq. Tamanna soorunami eqqumaffiginiarneqartariaqarpoq. Kiisalu Naalackersuisoqarfimmit erseqqissaatigineqassaaq (siusinaartumik utoqqalinermilu pensionisiat) pillugit inatsisissatut siunnersuummi § 6-imi innersuussutigineqartut ersarinnatillu eqqunngimmata. Annertussutsit, tapiissutit aningaasallu killissaat procentimut aaqqiissutissamut ilanngunneqarusuppat?

Siunnersuummi § 6, taamaalillunilu siusinaartumik utoqqalinermilu pensionisiat pillugit inatsimmi allannguutit peerneqarput. Isumaginninnikkut sullississutit allat sorliit procentimit aaqqiissutissamit iluarsiivigineqassanersut pillugu isumminngermi ataqatigiittoqarnerani ajornartorsiutinik qulaajaanissamut akimmiffissaqanngilaq. Ataatsimut isiginninniarnissaaq eqqarsaatigalugu imm. 3-p ataani oqaaseqaammut atatillugu pisortanut allaffissornikkut aningaasaqarnikkullu kingunerisassat tunngavigineqarput, tassalu isumaginninnermi annertussutsit allat procentimik aaqqiissutissaaq malillugu aallaaviatigut iluarsiivigineqassammata. Tamatuma pisinnaaneranut atatillugu ilaatigut ataqatigiittoqarneranik ajornartorsiutit qulaajarneqarnissaat utaqqissunneqarpoq.

Inatsisissatut siunnersuummi § 6 peerneqarpoq.

Kommuninut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq akit qaffassagaluarpata ikiorsiissutinik pisartagallit inuuniarnerminni pisariaqartitatik ingerlatiinnassagaat pisariaqartoq, tassalu ineqarnermut akiliutiminnik il.il. akiliisinnaanissaat. Taamaattumillu piffissap tusarniaanermut atorineqartup sivitsorneqarnissaa Naalackersuisoqarfimmit kissaatigineqarpoq.

Oqaatigineqareersutut sullississutit sorliit procentimit aaqqiissummit iluarsiivigineqartariaqarnerannik aalajangiinnginnermi ataqatigiittoqarneranik ajornartorsiutit qulaajarneqarnissaat utaqqimaarneqarpoq. Inatsisissatut siunnersuut piffissami 2017-imi 13. januaarimit 15. februaarimit tusarniaassutigineqarpoq, tamannalu sapaatip akunneri sisamat sinnerlugit sivisussuseqarpoq aammalu Namminersorlutik Oqartussat naalackersuisoqarfiinit naammaginartutut isigineqartariaqarluni.

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit

§ 1-imut

Siunnersuutaavoq procenti aaqqiissutissaq ukiunut aningaasanut inatsiseqarfiusunut tamanut angissusilerneqartassasoq. Procenti aaqqiissutaasoq pisortat ikiorsiissutaannik kiisalu akileraarutinik akitsuutinillu ukiumoortumik aaqqiinermut atorveqartassaaq.

Pisortanit ikiorsiissutitut paasineqassapput, aningaasat pisortanit tunniunneqartut ilaatigut sulinermit isertitaarunnermut taarsiutitut kiisalu ilaqtat ineqarnermilu pissutsit apeqqutaatillugit tapiissutitut tunniunneqartut.

Ikiorsiiutinit isertitat il.il. ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi procenti aaqqiissutissaq atorlugu ukiumut ataasiarlutik, nalinginnaasumik 1. januar aallarnerfigalugu atuutilertartussamik aaqqinneqartassapput. Procenti aaqqiissutissaq atorlugu aaqqiinermi kisitsisit aaqqinneqartussat tassaapput manna tikillugu atuuttuusut.

§ 2-mut

Imm. 1-imi aalajangersagaq procentip aaqqiissutissap angissusilerneqartarnissaa pillugu male-ruagassanik imaqqarpoq. Ukioq akissarsiaqarfiusoq imm. 2-mi nassuiarneqarpoq tassaasoq, ukioq aningaasanut inatsiseqarfiusoq procentimik aaqqiissutissamik aalajangersaaffiusussaq ukiumik marlunnik sioqqullugu ukioq.

Imm. 1-imi 2-milu aalajangersakkat kingunerissavaat, procenti aaqqiissutissaq naatsorsorneqartassasoq ukiumut aningaasarsiat ukiut marluk siulianni procentip aaqqiissutissap atuuffissaa ukiumik marlunnik sioqqullugu allannguutaat tunngavigalugu, tassa ukiut pingasut sioqqullugit ukiumut sanilliullugu. Tassa imaappoq 2020-mi procenti aaqqiissutissaq, 2018-imi ukiumut akissarsiat 2017-imut sanilliullutik allannguutaat tunngavigalugu angissusilerneqassaaq.

Imm. 3-mi aalajangersakkatut siunnersuutip imarai ukiumut akissarsiat ineriartornerannik naatsorsuineq, procentip aaqqiissutissap angissusilerneqarnissaanut aallaaviusussaq pillugu aalajangersakkat tunngaviusut.

Naatsorsuineq pisortani atorveqartut akissarsiaasa ukiumoortumik kisitsisitigut naatsorsorneqarnera, Naatsorsueqqissaartarfiup suliassaa tunngavigalugu pisassaaq. Kisitsisitigut naatsorsukkani pineqassapput Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu atorveqartut.

Imm. 3-mi oqaaseqatigiinni siullerni siunnersuutaavoq soraarnerussutisiaqarnissamut aqqis-suussinernut il.il. akileeqataassutit sulisitsisunit isumagineqartut ukiumut akissarsianit tamarmiusunit ilanngaatineqartassasut. Tassani eqqarsaatigineqarpoq ikiorsiissutitigut isertitat, ileqqaarnissamut tunngavissat Soraarnerussutisiaqarnissamut aqqissuussinermut pinngitsoorani ilaanissaq pillugu Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu naatsorsorneqarnissaanni ilanngunneqartussaanninnerat.

§ 3-mut

Procentip aqqiissutissap angissusissaa Naalakkersuisut ukiut tamaasa augustip qaammataani nalunaarutigisassavaat.

§ 4-mut

Siunnersuutaavoq Naalakkersuisut procentip aqqiissutissap naatsorsorneqartarnissaa pillugu erseqqinnerusunik maleruagassiornissamut piginnaatinneqassasut, tassa ilaatigut akissarsiat naatsorsorneqartarnerinik il.il. siunissami allannguutaajumaartussat sillimaffigiumallugit.

§ 5-imut

Siunnersuutaavoq inuup maannakkorpiaq aningaasarsiai tassaassasut pineqartup qaammatini kingullerni 12-ini aningaasarsiai akileraaruteqaataasussat kiisalu Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 39 a-mi pineqartut.

Inuup isertitaanik, tassa imaappoq isertitanik A-nik, tassungalu ilanngullugu isertitanik akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 70 aammalu § 71, imm. 1 naapertorlugu isertitanik isertitanillu B-nik, assersuutigalugu namminersorluni suliffeqarnermi, tunisinermi, isertitanit akileraarutit pillugit inatsimmi § 39 a-mi ilaatinneqartumik pensionisiaqarnermi, ilinniagaqarnersiuteqarnermi, erniatigut isertitaqarnermi, ivertitatut aningaasarsiaqarnermi, angajoqqaarsiatut aningaasarsiaqarnermi, pigisanit nalilinnit ajunngitsussarsiaqarnermi assigisaannillu isertitanit pinngitsoorani akileraarutaasussat tamarmik inuup maanna isertitaminik nalunaarsuinerani aallaaviatigut ilanngunneqartussaapput. Taamaattorli imm. 4-mi periarfissiisoqarpoq tamanna aallaaviatigut nutarterneqarsinnaasoq, tassa matuma kinguliani imm. 4-mut atatillugu isertitat ilaasa isigineqannginnissaasa nalunaarutikkut aalajangersarneqarnissaannut Naalakkersuisut piginnaatinneqarnissaat siunnersuutigineqarluni.

Piffissaq piffissami suliami aalajangiiffiusumi paasissutissat pissarsiarineqartut aallaavigalugit aalajangersarneqassaaq. Assersuutigalugu novembarimi aalajangiisoqassappat

septembarimi qaammatillu kingulliit 11-t kingumut isigalugit isertitanit paasissutissat nalinginnaasumik pigineqassapput.

Naatsorsuinermi ilanngaata aalajangersimasoq, Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 21, imm. 1 naapertorlugu, ukiumi aalajangiiffiusumi atuuttussatut angissusilerneqarsimasoq ilanngaatigineqassaaq. Tapiissutinik, isumaginninnermi tunniuttakkanik tunineqarnissaq imaluunniit inoqutigiit ullumikkut isertitaat tunngavigalugit annertussutisimik aalajangiinissaq eqqarsaatigalugit inunnut 18-it inorlugit ukiulinnut nalinginnaasumik ilanngaassisoqarsinnaangilaq, soorluttaaq inoqutigiinnit amerlanerpaamik inunnut marlunnut nalinginnaasumik ilanngaassisoqarsinnaasoq.

Imm. 3 naapertorlugu naatsorsuinermi ilanngunneqassanngillat soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinernut, Aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 39 a-mi pineqartunut akiliutit akileraaruteqaataasussat. Tassuunakkut eqqarsaatigineqarpoq soraarnerussutisiaqarnissamut ileqqaakkanik nunani allaniittunik atuisuusut Kalaallit Nunaanni aaqqissuussinermik atuisunit ajornerusumik atugassaqartinneqannginnissaat, tassa ikiorsiissutitigut isertitanik il.il. pisartagaqarnissamut atatillugu.

Aammattaq siunnersuutaavoq ikiorsiissutit, Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu tunniunneqartartut ilanngunneqassanngitsut, ikiorsiissutit taakku pisarsisartut aningaasarsiaannut akileraaruteqaataasussanut ilaappata.

Imm. 4-mi siunnersuutigineqarpoq maannakkut isertitat naatsorsorneqarnissaat pillugu malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut. Taamaalilluni isertitat assigiit arlaleriarluni naatsorsorneqannginnissaannik qulakkeerisumik isertitat pillugit paasissutissanik katersuiniarnermi teknikikkut nalinginnaasumillu isumagisassatigut arlalitsigut unammilligassaqarneq eqqumaffiginiarneqarpoq. Taama pisoqaqqunagu inuup maannakkut isertitaanik naatsorsuinermi isertitat ilaasa isiginiarneqannginnissaat pillugu aalajangersaanissaq pisariaqarsinnaavoq. Taamaaqataanik inuup nunami allami isertitaminit iluanaarutaasa isiginiarneqannginnissaannut tunngavissaqarsinnaassaaq, tamatumani iluanaarutit pinngitsoorani akileraarutaasussaannissaat apeqqutaatinnagu, tassami akileraartarnermut malittarisassat malillugit Kalaallit Nunaannit iluanaarutit isiginiarneqarneq ajormata. Taamaalilluni suliaasaqarfimmi nalinginnaasumik isumagisassat teknikimullu tunngassutillit eqqarsaatigalugit nalunaarsuinerup sapinngisamik pitsaanerpaamik ingerlanneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa piginnaatitsinermi siunertarineqarpoq.

Aammattaq pensionisiat aningaasarsianit akileraarutit § 39 a-mi ilaatinneqartut aammalu aningaasarsianit isertitat pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 70 aamma § 72-imi ilaatinneqartut akileraarutit ilanngaatiginagit nalingat pillugu malittarisassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaassapput.

Pisumi inuk piffissami qaammatini 12-ini aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 39 a-mi ilaatinneqartut malillugit akileraarutitigut isertitaqarsimangikkuni pensionisiaqarsimangikkuniluunniit maannakkut isertitani pillugit nalunaarsuinissaa pillugu

malittarisassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut siunnersuutigineqarpoq. Assersuutitut taama pisoqarsinnaavoq inuup qaammatit 12-it ingerlanerini Kalaallit Nunaannut nuussimatillugu. Taama pisoqartillugu ilaatigut pineqartup piffissami qaammatit aggersuni 12-it ingerlaneranni qanoq isertitaqartussatut naatsorsuutigineqarnera isiginiassagaanni.

§ 6-imut

Pisut ilaanni inuup isertitatigut atugai piffissap sivikitsuinnaap ingerlanerani allannguuteqartarput. Tamatumani assersuutigineqarsinnaavoq ilinnigaqartoq ilinniarnerninik naammassinnippat atorfeqalerpallu imaluunniit sulisarteq pensionisiaqalerniarluni suliffimminit soraarpat imaluunniit pineqartoq napparsimaneq tassannaannartumilluunniit pilersumik ajoquserluni piffissami sivikinnerusumi sivilunerusumiluunniit sulisinnaajunnaarpat.

Aalajangersakkakkut pisortat pisussaaffilerneqarput inuup isertitai 5 procentimik amerlanernilluunniit allannguuteqartillugit maanna isertitaasa nutaamik naatsorsornissaannut. Isertitassatut naatsorsuutigineqartut tamarmiusut tunngavigalugit naatsorsuisoqassaaq.

Inuup qaammammi ataatsimi marlunniluunniit isertitaasa nikerarnerat pineqartut aningaasaqarnikkut atugaasa sivilunerusumik allannguuteqarnerannut takussutissaanersoq pisortat tamatigut siumut maluginiarsinnaangilaat. Taamaalillunilu siviluumik allannguuteqartoqartoq pisortat tunngavissalimmik pasitsaappassuk imaluunniit inuk oqartussaasunut isertitami 10 procentimik amerlanernilluunniit allanngornissaannik paasissutissanik pissarsiviusumik saaffiginnippat pisortat inuup maannakkut isertitaanik taamaallaat naatsorsueqqittalissapput.

Inuup maannakkut isertitaanik nutaamik naatsorsuisoqarpat tamanna tapiissutinik, isumaginninnermi tunniuttakkanik tunniuttakkalluunniit annertussusissaannik aalajangersaanermi tunngavigineqassaaq.

§ 7-imut

Inatsisip 1. juli 2018-imi atortuulernissaa, ukiumullu aningaasanut inatsiseqarfiusumut 2019-imut procentip aaqqiissutissap angissusilerneqarnera aallarnerfigalugu atuunnissaa siunnersuutaavoq.